

Pod tym hasłem w dniach 8-10 września br. Polskie Towarzystwo Leśne Oddział Warszawski, przy współpracy Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie oraz Instytutu Badawczego Leśnictwa, zorganizowało w Międzynarodowym Roku Lasów, z okazji 111 Zjazdu Delegatów Oddziałów PTL, sesję naukową.

Problematyką główną była przyszłość i prognozy rozwoju polskiego leśnictwa do 2030 r.

◀ Prof. Alojzy Kowalkowski odbiera tytuł honorowego członka PTL.

Trzeci dzień spotkania był Zjazdem Delegatów Oddziałów PTL. Zebrani podkreślili szczególnie ważny element przy opracowaniu strategii rozwoju lasów uwzględniający udział społeczny i równoważne traktowanie w tym dokumencie zarówno lasów państwowych, jak i lasów prywatnych. Ponadto zwrócono uwagę na to,

„Lasy Polski, Europy i Świata”

Sesję zainaugurował referat wiceministra środowiska **Janusza Zaleskiego** pt. „Jak adaptować się, by przetrwać – leśnictwo polskie na drodze do roku 2030”. Szczególną uwagę autor zwrócił na konieczność stworzenia nowej polityki leśnej państwa oraz strategii Lasów Państwowych. Istotną jest również spójność i element zaakceptowania prognoz rozwoju polskiego leśnictwa przez społeczeństwo.

Odniesienie do tendencji światowych oraz istniejących rozwiązań Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska i leśnictwa za-

Przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Leśnego prof. **Andrzej Grzywacz** omawiając istotną rolę PTL w kształtowaniu kierunków i tendencji rozwojowych lasów i leśnictwa w Polsce, zaakcentował także ważną rolę w edukacji przyrodniczej wszystkich grup społeczeństwa. Jednocześnie uwydatnił aktywne uczestnictwo Towarzystwa w opiniowaniu tak istotnych decyzji w dziedzinie ochrony przyrody, jak np. problem Puszczy Białowieskiej czy obszarów Natura 2000. Szczególnie istotnym w ostatnim czasie było Stanowisko

tytuje łączące elementy badawcze z uwarunkowaniami ekonomicznymi leśnictwa.

Tradycyjnie podczas Zjazdu został wręczony medal *Pro bono silva*, nadawany osobom zaangażowanym w pracę na rzecz rozwoju polskich lasów. W tym roku laureatem tego najwyższego odznaczenia Polskiego Towarzystwa Leśnego został dr inż. **Janusz Dawidziuk**, dyrektor Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. W poprzednich edycjach tego zaszczytnego wyróżnienia dostąpili profesorem: **Andrzej Szujewski**, **Kazimierz**

aby PTL był włączony do stałego rejestru organizacji pozarządowych opiniujących projekty aktów prawnych z zakresu leśnictwa, ochrony przyrody i środowiska.

Aktualnie opracowywane są strategie rozwoju leśnictwa w Niemczech, a dla leśnictwa europejskiego strategię taką opracowuje FAO. W głosach dyskusji zebrani podkreślili, że szczególnie ważne jest wykorzystanie opinii społeczeństwa w określeniu jego oczekiwań względem lasów. Bardzo znamienne zdanie padło w trakcie obrad, że historycznie biorąc, leśnik dawniej był inżynierem, aktualnie jest przyrodnikiem, a w przyszłości – według obecnych prognoz – stanie się humanistą. Z niepokojem stwierdzono, że w strategii rozwoju Polski do 2030 r., mimo że lasy zajmują 1/3 powierzchni naszego kraju, nie ma ani jednego zdania na temat lasów i leśnictwa!

Przewodniczący Oddziału wielkopolskiego PTL **Jerzy Flisykowski**, w kontekście odbioru leśników i lasów przez „statystycznego Kowalskiego” podkreślił, że to aktywność PTL decyduje o tym, w jaki sposób jesteśmy postrzegani i rozumiani oraz czy nasz głos jest brany pod uwagę.

Jak wskazują fakty, głos leśników jest bardzo ważny, przykładem czego może być wypowiedź **Henryka Pargieły**, członka Ruchu Obrony Lasów Polskich, który wspominał o zesłatorczej akcji protestu przeciwko włączeniu Lasów Państwowych do sfery budżetu państwa. Wówczas zebrano aż 260 tysięcy podpisów, jako wyraz protestu i przekazano tę opinię do Marszałka Sejmu RP. Dzięki tej aktywności społeczeństwa możliwe było zablokowanie niezbyt przemyślanego projektu.

Sekretarż Zarządu Głównego PTL **Jan Łukaszewicz** kontynuując wątek „Lasy a społeczeństwo”, zwrócił wszystkim uwagę na roz-

Tegoroczny laureat medalu *Pro bono silvae* – Janusz Dawidziuk, dyrektor BULIGL.

warł w swym wystąpieniu dyrektor generalny Lasów Państwowych dr inż. **Marian Pigan**. Wskazał on na konieczność synchronizacji działań polskiego leśnictwa z trendami europejskimi oraz pilne opracowanie strategii dla lasów Państwowych. Nie sposób jednak, jak podkreślił, pominąć w prognozie rozwoju naszego leśnictwa uwarunkowań polityczno-gospodarczych, a także potrzeb strategicznych przedsiębiorstwa PGL Lasy Państwowe. Zdaniem dyrektora M. Piana w prognozach szczególnie istotne są analizy demograficzne – w kontekście potrzeb i oczekiwań społeczeństwa względem funkcji lasu.

PTL w sprawie projektu Ustawy o reprivatyzacji i rekompensatach, wysłane do klubów parlamentarnych, władz kraju i organizacji społecznych. Znalazło to odzwierciedlenie w publikacjach w prasie leśnej i kwartalniku „Sylwan” – jednym z najstarszych naukowych czasopism leśnych na świecie.

Aktualnej tematyce badań leśnych i jej perspektywom poświęcone były wystąpienia dyrektora IBL prof. dr. hab. **Tomasza Zawity-Niedźwieckiego** i prof. dr. hab. **Andrzeja Klocka** – wieloletniego dyrektora Instytutu. Mówili oni m.in. o konieczności podejmowania badań leśnych o tema-

Prof. Andrzej Grzywacz – pełen ekspresji podczas wypowiedzi o potrzebie jeszcze bardziej aktywnego uczestnictwa Towarzystwa – jako zespołu rzeczoznawców – w opiniowaniu istotnych decyzji w dziedzinie ochrony przyrody.

Broda, Eugeniusz Bernadzki i Andrzej Klocek.

W tym roku powiększyło się również grono honorowych członków PTL, do których dołączył bardzo zasłużony dla polskiej nauki i światowej sławy gleboznawca prof. dr hab. **Alojzy Kowalkowski**.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie w ramach drugiego dnia sesji zorganizowała część terenową, w której delegaci oddziałów zapoznali się z różnorodną tematyką: praktyk szkółkarskich, małej retencji, nasiennictwa i selekcji (wyłączony drzewostan nasienny lipy w Nadleśnictwie Siedlce).

Stowarzyszenie - dzisiaj

Wypowiedź sekretarza ZG PTL dr. inż. JANA ŁUKASZEWICZA

ważenie dość istotnych problemów, a mianowicie: czy lasy miejskie powinny być rezerwatami ścisłymi, czy głównie miejscem wypoczynku społeczeństwa? Czy lasy referencyjne „Szast” w Puszczy Piskiej po huraganie z 2002 roku powinno się pozostawić przyrodzie, aby sama zabiła swe rany? Czy słuszne podejście prezentuje się w tej chwili, aby lasy podzielić na chronione i plantacyjne?

Przewodniczący ZG PTL prof. Andrzej Grzywacz podkreślił rolę PTL jako zespołu rzeczoznawców, którzy w swych działaniach powinni zwrócić szczególną uwagę na odbiór społeczny działań leśników. W tworzeniu strategii rozwoju lasów i leśnictwa większe zaangażowanie powinni wykazać przedstawiciele samorządów lokalnych oraz organizacji pozarządowych. Aktualnie sprawa wygląda w taki sposób, że przedstawiciele w kosztownych z napisem Greenpeace w dyskusjach na temat przyszłości Puszczy Białowieskiej potrafią jedynie prosić o materiały (bagatela – operaty trzech nadleśnictw wraz z kompletem map) i deklarują, że postarają się z nimi zapoznać!

Przykładem godnym naśladowictwa w dziedzinie współpracy leśników z władzami lokalnymi może być Wielkopolska. Jak przedstawiła naczelnik Wydziału Infrastruktury i Projektów Środowiskowych RDLP w Poznaniu **Maria Szaląg**, zdobywanie środków unijnych na realizację małej retencji w lasach było wspólnym przedsięwzięciem administracji LP i przedstawicieli samorządów lokalnych.

Uczestnicy Zjazdu PTL zwrócili uwagę na bardzo istotny problem zdrowotny dotyczący boreliozy. Mianowicie warto zadać pytanie: czy niewiadomy nosiciel tej choroby będąc dawcą krwi, może zakażać biorcę? Dwóch posłów leśników wystosowało nawet w tej sprawie interpelację do minister zdrowia **Ewy Kopacz**.

Wątek Białowieży przewijał się w wielu wypowiedziach uczestników Zjazdu, a wszystkich zebranych dyrektor IBL prof. Tomasz Zawita-Niedźwiecki poinformował, że m.in. w oparciu o bogate zbiory z Białowieży (florystyczne, entomologiczne i in.), w ciągu 2 najbliższych lat w Instytucie Badawczym Leśnictwa powstanie hurtownia danych – Leśne Centrum Informacji.

Warto podkreślić, że przyszłoroczny Zjazd Delegatów Oddziałów PTL odbędzie się w 130. rocznicę I Walnego Zjazdu Galicyjskiego Towarzystwa Leśnego, na terenie RDLP w Łodzi.

Tekst i zdjęcia: **ARTUR SAWICKI**
Instytut Badawczy Leśnictwa

Fot. J. DEREK

- Polskie Towarzystwo Leśne jest reprezentowane na terenie Polski przez 19 oddziałów terenowych i liczne kółka terenowe, podporządkowane oddziałom. Zrzesza 4352 członków, w tym 551 kobiet, 344 emerytów, 143 uczniów i 170 pracowników naukowych. 18 osób posiada godność członków honorowych. Łączy nas wszystkich dobro lasów realizowane w wielofunkcyjnej gospodarce leśnej. Najliczniejsze oddziały, liczące ponad 300 członków, to: Nadnotecki, Katowice, Toruń, Lublin, Wrocław, Olsztyn. Członkami Towarzystwa są leśnicy, naukowcy, studenci, uczniowie i przedstawiciele innych zawodów. W strukturze Towarzystwa działa 10 komisji problemowych i 5 funkcjonalnych. Zgodnie ze Statutem, władzę między zjazdami sprawuje Zarząd Główny złożony z 29 osób, a w bieżących sprawach decyzje podejmuje Prezydium ZG z jego Przewodniczącym. Obecny zarząd został powołany na 4 lata podczas 110. wyborczego Zjazdu w Polańczyku, w 2010 roku.

Na ubiegłorocznym zjeździe Towarzystwo ogłosiło „Stanowisko 110 Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Leśnego w sprawie propozycji włączenia PGL Lasy Państwowe do sektora finansów publicznych” – w odpowiedzi na realne zagrożenie dla realizowania w gospodarce leśnej konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju. Apelowaliśmy, aby w imię odpowiedzialności za polską przyrodę i zachowanie jej walorów dla przyszłych pokoleń oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa, nie niszczyć sprawdzonego w praktyce modelu funkcjonowania Lasów Państwowych, pod presją bieżących potrzeb państwa i ograniczenia deficytu budżetowego.

Czasopismo „Sylwan” wydawane jest przez Towarzystwo od 1820 roku i przez cały okres edycji służy podnoszeniu wiedzy leśnej. Opiniujemy i zgłaszamy uwagi do aktów prawnych, przesłanych do konsultacji przez ministra środowiska, i różnych dokumentów dotyczących leśnictwa. Wydajemy publikacje, książki i broszury. Ostatnio – reprint dzieł Henryka Strzeleckiego z 1899 roku „Cięcie lasu” i „Las w stanie natury”, pod wspólnym tytułem „Gospodarstwo lasowe”. Mimo upływu lat czyta się to dzieło z wypiekami na twarzy, podziwiając wiedzę leśną sprzed ponad wieku, która nie utraciła nic ze swej wartości i może jeszcze służyć pokoleniom. Jest to wydawniczy hit leśny Anno Domini 2011.

Towarzystwo jest w trakcie reorganizacji komisji problemowych i funkcjonalnych, powołanych przez Zarząd Główny do wspierania jego działalności. Rozważana jest propozycja skupienia komisji problemowych w trzech grupach komisji: ds. zasobów leśnych, ekonomiki leśnictwa i współpracy z otoczeniem.

Stowarzyszenie nasze, działające od 1882 roku, w poczuciu troski i odpowiedzialności za stan polskiej przyrody i lasów zawsze zabiera głos w najważniejszych sprawach leśnictwa. Obecnie widać konieczność opracowania społecznej strategii dla polskich lasów. Praca nad nią jest wielotorowa, uczestniczą wszyscy – oddziały i komisje w szczególności. PTL, jako jedna z nielicznych organizacji społecznych może przygotować strategię leśną profesjonalnie. Chcemy zarysować wizję leśnictwa polskiego oraz znaleźć sojuszników i sprzymierzeńców do realizacji i wdrożenia w życie opracowanej strategii.

Co trzeba zrobić, aby Lasy Państwowe spełniły swoje zamierzenia? Jaką przedstawić filozofię? Jakie są nasze wyobrażenia na temat funkcji lasów w Polsce? Jak realizacja tych funkcji ma wyglądać? Jak powinna przebiegać organizacja i zarządzanie leśnictwem oraz ochroną przyrody na terenach leśnych i w Lasach Państwowych? Na te pytania musimy w najbliższym czasie odpowiedzieć. Powstanie dokument, z którego będzie korzystało Ministerstwo Środowiska i Lasy Państwowe. Wypracowana prognoza nie będzie strategią dla konkretnego rządu, ale dla całego kraju – dla Polski.

Polskie Towarzystwo Leśne jest ciałem niezależnym i powinno taką społeczną strategię i wizję lasów w Polsce wypracować. Uważamy, że tylko leśnictwo wielofunkcyjne jest gwarantem ochrony przyrody, jej bioróżnorodności i trwałości ekosystemów leśnych. Leśnictwo wielofunkcyjne, z trzema podstawowymi funkcjami: ochrony przyrody, produkcyjną i społeczną, powinno być podstawą strategii leśnictwa polskiego na najbliższe dziesięciolecie i stulecie. Podział lasów na lasy ochronne i produkcyjne (plantacyjne) jest groźny – nie tylko dla człowieka, ale i dla przyrody. Towarzystwo jest organizacją pozarządową i powinno wypowiadać się w sprawie lasów i leśnictwa różnych form własności. (as)